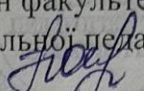


ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
соціальної педагогіки та психології
 О. В. Пономаренко
« 23 » січня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

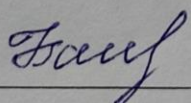
МЕТОДИКА ГРУПОВОЇ РОБОТИ

підготовки бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Соціальна педагогіка»
спеціальності 231 – «Соціальна робота»
галузі знань 23 – Соціальна робота

ВИКЛАДАЧ: Мацкевіч Ю.Р., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
соціальної педагогіки та спеціальної освіти.

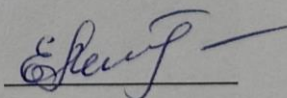
Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної педагогіки
та спеціальної освіти

Протокол № 7 від «22» січня 2025 р.
Завідувач кафедри соціальної педагогіки та
спеціальної освіти



Н. В. Заверико

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми



О. Г. Лещенко



Зв'язок з викладачем: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), ел. пошта

E-mail: yuliana30-12@ukr.net,

СЕЗН ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1280>

Телефон: (061)228-76-45 (кафедра соціальної педагогіки та спеціальної освіти)

Інші засоби зв'язку:

Зал персональної Zoot-конференції:

Yuliana Matskevich – Ідентифікатор конференції: 243 672 6925 Код доступу: Go8k19

Кафедра: кафедра соціальної педагогіки та спеціальної освіти, VIII корпус, ауд. 219

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння теоретичних знань та вироблення практичних вмінь, необхідних для застосування в професійній діяльності соціального педагога групових форм роботи в процесі соціальної профілактики проблем та негативних соціальних явищ, соціальної реабілітації та соціальної підтримки різних груп користувачів соціальних послуг.

Дисципліна розрахована на один семестр. Курс є необхідною складовою частиною підготовки фахівців, здатних застосовувати методи, техніки та прийоми в процесі роботи з групою клієнтів. Він надає можливість засвоїти сутність групової роботи, теоретичні основи розробки і застосування групових методів в роботі соціального педагога, сформулювати розуміння цінностей та принципів групової роботи та вміння керуватися ними в процесі роботи з групою клієнтів. Професійна діяльність соціального педагога з дітьми, підлітками, молоддю, дорослими людьми передбачає потребу формування соціально-активної особистості. Спрямованість соціально-педагогічного процесу на розвиток особистості спонукають до життя нові нестандартні форми педагогічної взаємодії. Однією з таких форм є групова робота. Ознайомлення з основами групової роботи сприяє формуванню готовності до такої форми професійної діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні аспекти застосування в професійній діяльності соціального педагога групових форм роботи в процесі соціальної профілактики проблем та негативних соціальних явищ, соціальної реабілітації та соціальної підтримки різних груп користувачів соціальних послуг.

Навчання за програмою курсу орієнтоване на розширення меж професійної компетентності студентів щодо змісту, форм та методів групової роботи, її об'єктивної зумовленості та ролі в сучасному суспільстві. В основу структури і змісту програми курсу покладена концепція всебічного розвитку майбутнього фахівця у цілісному освітньому просторі.

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

- аналізувати та оцінювати потреби можливих клієнтів;
- вибирати доцільні форми, методи та засоби групової роботи;
- формулювати мету та завдання роботи групи;



- розробляти план та проводити заняття групи;
- використовувати закономірності розвитку групи для досягнення найкращих результатів.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	6-й	6-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	8 год.	6 год.
Практичні заняття	16 год.	6 год.
Самостійна робота	66 год.	78 год.
Консультації	https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/spp/grafik_navchal_nogo_protseu_ta_rozklad_zanyat формат проведення (очно – Zoom, дистанційно – Moodle)	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1280	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності / Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<p>Компетентності:</p> <p>ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.</p> <p>СК-15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.</p> <p>СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи</p> <p>Результати навчання:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - лекційні методи (лекція-пояснення, лекція-дискусія, лекція-презентація тощо); - діалогічні методи (інтерактивні заняття, навчальні дискусії, ділові ігри, «мозковий штурм», заняття з елементами тренінгу та ін.); - проблемно-пошукові методи (аналіз ситуацій, метод кейсів, обговорення, пошук); 	<ul style="list-style-type: none"> - тестування; - усні та письмові опитування; - перевірка письмових робіт студентів (есе, аналітичні довідки, порівняльні характеристики тощо); - перевірка доповідей/презентацій, що розкривають певні питання; - перевірка творчих робіт.



<p>РН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів у соціальній сфері, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.</p> <p>РН 9. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички в соціально-педагогічній діяльності, зокрема у проведенні соціальної профілактики та у ході надання соціальної допомоги.</p> <p>РН 17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи та соціальної педагогіки, надавати їм соціально-психологічну підтримку, сприяти соціальній адаптації.</p>	<p>- дослідницькі методи (проведення досліджень теоретичного та емпіричного характеру)</p>	
--	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи групової роботи

Сутність групової роботи. Витоки групової роботи. Історія групової роботи. Ресурси та можливості групової роботи. Переваги та недоліки застосування групової роботи. Види групової роботи. Тренінг як вид групової роботи. Мета, завдання, принципи роботи тренінгової групи. Типи груп. Зміст та процес в груповій роботі.

Професійний портрет ведучого групи. Ролі, функції та завдання ведучого групи. Керівництво, тренінг і фасілітація. Стратегії роботи ведучого групи. Стили ведення групи. Вимоги до особистості й освіти тренера. Види тренерської компетентності. Загальна характеристика вмінь та навичок, необхідних для виконання функцій та ролей ведучого групи. Індивідуальні якості ведучого групи. Со-тренерство (спільне проведення тренінгу декількома тренерами). Етичні принципи роботи ведучого групи та пов'язані з ними професійні проблеми.

Основи групового процесу (розвиток групи). Поняття «групова динаміка». Основні елементи групової динаміки. Структура групи і лідерство як один з важливих елементів групової динаміки. Етапи розвитку групи. Особливості роботи ведучого групи на різних етапах розвитку групи. Проблемна ситуація як точка росту групи. Проблемні ситуації які можуть виникнути у процесі групової роботи: агресія, монополізація, маніпулювання увагою, протидія, сором'язливість, порушення конфіденційності, угруповання, сперечання та суперечки, масовий вихід з групи, плач.

Організація групової роботи. Попередня підготовка. Оцінка потреб можливих клієнтів. Підготовка проекту групової роботи. Реклама групи. Вибір методів оцінки роботи групи. Процедура відбору учасників групи. Підготовка матеріалів та система взаємодії з людьми, які не приймають участь у груповій роботі. Проведення та завершення занять. Розробка плану занять. Необхідність плану занять. Три типи інформації, яку необхідно включити до плану занять. Складання плану занять. Проведення занять. Проведення заключного тестування. Оцінка результатів. Проведення додаткових зустрічей.



Змістовий модуль 2.

Методика проведення групових занять

Методи групової роботи. Особливості засвоєння інформації учасниками тренінгу. Загальна класифікація методів. Вимоги до вибору методів групової роботи. Характеристика основних методів: міні-лекція, рольова гра, метод кейсів, моделювання практичних ситуацій, мозковий штурм, дискусія; поняття, характерологічні особливості, технологія застосування.

Ведення групи та навички, які необхідні ведучому групи (тренеру). Правила роботи у групі. Практичні завдання та вправи. Постановка цілей. Робота у підгрупах. Висловлювання по колу. Техніка приєднання. Активне слухання та невербальні засоби управління дискусією. Розрізнення думок, почуттів та поведінки. Співпереживання. Питання. Обговорення. Прийоми переривання. Включення до роботи. Управління увагою.

Прийоми взаємодії з групою. Укладання угод із учасниками групи. Домашні завдання. Зворотній зв'язок. Моделювання бажаної поведінки: навчання на прикладах та самомоделювання. Діаграма відповідальності. Релаксація: техніка поступового розслаблення м'язів. "Я"-висловлювання.

Відпрацювання умінь ведення групи. Розробка та проведення тренінгових занять. Оцінка наявних знань, вмінь, навичок, особистісних якостей ведучого групи. Шляхи підготовки ведучого групи та удосконалення його практичних вмінь та навичок. Практичне відпрацювання технік та прийомів ведення групи. Розробка та проведення тренінгових занять. Застосування методів роботи з групою на практиці. Відпрацювання прийомів взаємодії із групою. Відпрацювання ритуалів завершення роботи у групі. Супервізія ведучого групи в груповій роботі. Проблеми ведення групи в груповій роботі та шляхи їх вирішення.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	Тема 1. Основи групової роботи.	2	2	Тиждень 1
Самостійна робота*	Поняття та види групової роботи. Тренінг як форма групової роботи. Цілі, завдання, принципи роботи тренінгової групи. Тип груп. Зміст та процес в груповій роботі. Характеристика основних тренінгових форм: індивідуальна робота; парна робота; мала група 3-4 особи; середня група 7-8 осіб; загальна робота в два кола; «акваріум»; велике тренінгове коло; масова вільна діяльність.	5	6	
Лекція 2	Тема 2. Професійний портрет ведучого групи.	2	-	Тиждень 2
Самостійна робота *	Ролі і функції ведучого групи. Стиль ведення групи. Вимоги до особистості і освіти тренера. Види тренерської компетентності. Загальна характеристика вмінь та навичок, необхідних для виконання функцій та ролей ведучого групи. Індивідуальні якості ведучого групи. Со-тренерство (спільне проведення тренінгу декількома тренерами). Етичні принципи роботи ведучого групи та пов'язані з ними професійні проблеми.	5	7	
Практичне заняття 1	Тема 3. Основи групового процесу (розвиток групи). Поняття «групова динаміка». Основні елементи	2	-	Тиждень 3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Методика групової роботи



Самостійна робота *	групової динаміки. Структура групи й лідерство як один з найважливіших елементів групової динаміки. Групова згуртованість та напруга. Етапи розвитку групи. Особливості роботи ведучого групи на різних етапах розвитку групи. Проблемна ситуація як точка росту групи. Характеристика проблемних ситуацій які можуть виникнути у процесі групової роботи: агресія, монополізація, маніпулювання увагою, протидія, сором'язливість, порушення конфіденційності, угруповання, сперечання та суперечки, масовий вихід з групи, плач. Визначити, як має себе поводити ведучий групи у таких проблемних випадках.	5	7	
Лекція 3	Тема 4. Організація групової роботи. Попередня підготовка.	2	2	Тиждень 4
Самостійна робота *	Оцінка потреб можливих клієнтів. Підготовка проекту групової роботи. Реклама групи. Вибір методів оцінки роботи групи. Процедура відбору учасників групи. Підготовка матеріалів та система взаємодії з людьми, які не приймають участь у груповій роботі.	5	6	
Лекція 4	Тема 4. Організація групової роботи. Проведення та завершення занять.	2	2	Тиждень 5
Самостійна робота *	Розробка плану занять. Необхідність плану занять. Три типи інформації, яку необхідно включити до плану занять. Складання плану занять. Проведення занять. Вимоги до заняття. Характеристика структурних елементів занять. Проведення заключного тестування. Оцінка результатів. Проведення додаткових зустрічей.	5	6	
Практичне заняття 2	Тема 5. Методи групової роботи. Особливості засвоєння інформації учасниками тренінгу. Загальна класифікація методів. Вимоги до вибору методів групової роботи. Характеристика основних методів: міні-лекція, рольова гра, метод кейсів, моделювання практичних ситуацій, мозковий штурм, дискусія; поняття, характерологічні особливості, технологія застосування.	2	2	Тиждень 6
Самостійна робота *		5	6	
Практичне заняття 3	Тема 6. Прийоми ведення групи. Характеристика та особливості використання основних прийомів ведення групи: Правила роботи у групі. Практичні завдання та вправи. Постановка цілей. Робота у підгрупах. Висловлювання по колу. Техніка приєднання. Активне слухання та невербальні засоби управління дискусією. Розрізнення думок, почуттів та поведінки. Співпереживання. Питання. Обговорення. Прийоми переривання. Включення до роботи. Управління увагою.	2	-	Тиждень 7
Самостійна робота *		6	8	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Методика групової роботи



Практичне заняття 4	Тема 7. Прийоми терапевтичної взаємодії. Характеристика та особливості використання основних прийомів терапевтичної взаємодії з учасниками групи: Укладання угод із учасниками групи. Домашні завдання. Зворотній зв'язок. Моделювання бажаної поведінки: навчання на прикладах та самомоделювання. Діаграма відповідальності. Релаксація: техніка поступового розслаблення м'язів. Я-висловлювання.	2	-	Тиждень 8
Самостійна робота *		6	8	
Практичне заняття 5	Тема 8. Практика ведення групової роботи. Розробка та проведення тренінгових занять. Практичне відпрацювання технік та прийомів ведення групи. Застосування методів роботи з групою на практиці. Відпрацювання прийомів взаємодії із групою. Аналіз проведеного тренінгового заняття.	2	2	Тиждень 9
Самостійна робота *		6	6	
Практичне заняття 6	Тема 8. Практика ведення групової роботи. Розробка та проведення тренінгових занять. Практичне відпрацювання технік та прийомів ведення групи. Застосування методів роботи з групою на практиці. Відпрацювання прийомів взаємодії із групою. Аналіз проведеного тренінгового заняття.	2	2	Тиждень 10
Самостійна робота *		6	6	
Практичне заняття 7	Тема 8. Практика ведення групової роботи. Розробка та проведення тренінгових занять. Практичне відпрацювання технік та прийомів ведення групи. Застосування методів роботи з групою на практиці. Відпрацювання прийомів взаємодії із групою. Аналіз проведеного тренінгового заняття.	2	-	Тиждень 11
Самостійна робота *		6	6	
Практичне заняття 8	Тема 8. Практика ведення групової роботи. Розробка та проведення тренінгових занять. Практичне відпрацювання технік та прийомів ведення групи. Застосування методів роботи з групою на практиці. Відпрацювання прийомів взаємодії із групою. Аналіз проведеного тренінгового заняття.	2	-	Тиждень 12
Самостійна робота *		6	6	

* Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу в позааудиторний час, підготовку до практичних занять, виконання практичних завдань, опрацювання рекомендованої літератури, підготовку до проміжного контролю (модульний контроль 1-4), підготовку до заліку.

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Самостійна	Письмова робота.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Методика групової роботи



робота 1	Складання таблиць.	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616319	https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616319	
Самостійна робота 2	Письмова робота.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616321	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616321	5
Практичне заняття 1	Усне опитування; виконання практичних завдань.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616322	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616322	5
Самостійна робота 3	Письмова робота.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616323	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616323	5
Модульний контроль 1	Тестування	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=219249	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=219249	10
Практичне заняття 2	Усне опитування; виконання практичних завдань.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616385	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616385	5
Практичне заняття 3	Усне опитування; виконання практичних завдань.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616386	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616386	5
Практичне заняття 4	Усне опитування; виконання практичних завдань.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616387	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616387	5
Практичне заняття 5-8	Розробка та проведення групового заняття з елементами тренінгу. Складання конспекту заняття. Підготовка до заняття. Аналіз проведеного заняття.	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616388	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=616388	5
Модульний контроль 2	Тестування	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=219252	Розміщено в СЕЗН ЗНУ https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=219252	10
Усього поточний контроль	10			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Тестування	За навчальним матеріалом усіх змістових модулів. Перелік питань до підготовки розміщено в СЕЗН ЗНУ Moodle, секція «Підсумковий контроль».	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 балів.	20
	Практичне завдання.	Зміст завдання, вимоги до виконання та оформлення завдання подано у СЕЗН Moodle, секція «Підсумковий контроль». https://moodle.znu.edu.ua/m	Критерії оцінювання розміщено у СЕЗН Moodle, секція «Підсумковий контроль» (Практичне завдання до екзамену). https://moodle.znu.edu.ua/mo	20



		od/assign/view.php?id=379589	d/assign/view.php?id=379589	
Усього підсумковий контроль	2			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Афанасьєва Н. Є., Перелигіна Л. А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу : навчальний посібник. Харків : ХНАДУ, 2015. 315 с.
2. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / [авт. кол. В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук] ; заг. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2020. 122 с.
3. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Сучасні тренінгові технології розвитку особистості в освіті. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 184 с.
4. Зливков В. Л., Лукомська С. О. Теорія та практика психологічних тренінгів. Київ-Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 209 с.
5. Івашньова С. Як підготувати та провести ефективний тренінг: практичний порадник. Харків : Ранок, 2019. 80 с.
6. Матійків І. М. Тренерська майстерність : теорія і практика. Технологія проведення тренінгів: [метод. посіб.]. Львів : СПОЛОМ, 2021. 280 с.
7. Матійків І. М., Якимів А. І., Черняк Т. Г. Основи тренерської майстерності : навч.-метод. посіб. / ра заг. ред. А. І. Якиміва. Львів : Компанія «Манускрипт», 2012. 392 с.
8. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації / [П. П. Горностай, В. В. Горбунова, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, Г. В. Циганенко, Л. Г. Чорна]; за ред. П. П. Горностая. Київ : Міленіум, 2017. 64 с.
9. Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів / авт. кол.: Т. Фулей, Н. Буруковська, Т. Будниченко, Г. Савченко. Київ : ФОП Демчинський О. В., 2017. 92 с.
10. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу : навч. посібник. Київ : МАУП, 2004. 192 с.



11. Організаційно-педагогічні аспекти проведення тренінгів з питань соціального захисту і соціальної роботи в умовах воєнного стану: [навчально-методичний посібник / Василюк Т. Г., Іванова К. Ю., Караман О. Л. Лисоконь І. О, Недря К. М., Островська Н. О., Парфанович І. І., Размолодчикова І. В., Трубавіна І. М., Чередниченко О. Ю.; за ред. І. М. Трубавіної]. Кривий Ріг : КДПУ, 2024. 182 с.
12. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : навчальний посібник / уклад. О. М. Шевчук. 2-е вид., переробл. та доповн. Умань : «Візаві», 2017. 133 с.
13. Петрович В. С., Закусило О. Ю. Я хочу бути тренером : настільна книга тренера початківця : метод. вказівки. 2-е вид. доповн. Луцьк : [б.в.], 2014. 60 с.
14. Стельмах Н. В., Іванова Т. М. Загальні основи тренінгової роботи. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухолинського, 2019. 300 с.
15. Технологія проведення профілактичного тренінгу в умовах шкільного середовища. Профілактика алкогольних та наркотичних проблем : навчально-методичний посібник. / Вієвський А. М., Лепеха К. І., Балакірева О. М., Дивак В. В., Дмитришина Н. А., Жданова М. П., Олійник І. М., Панок В. Г., Сидяк С. В. Київ : [б.в.], 2014. 60 с.
16. Тренінгові вправи для початківців і професіоналів. Книга 1 : навч.-метод. посіб. / за ред. Л. Ніколаєва. Київ : 7БЦ, 2023. 148 с.
17. Тренінгові вправи для початківців і професіоналів. Книга 2 : навч.-метод. посіб. / за ред. Л. Ніколаєва. Київ : 7БЦ, 2024. 160 с.
18. Управління різноманіттям. Посібник з організації тренінгів / Тищенко Ю., Івасів О., Дубіна С.; за заг. ред. Ю. Тищенко. Київ : ФОП Харченко, 2020. 100 с.
19. Roger Buckley, Jim Caple The Theory and Practice of Training. 6th edition. Kogan Page, 2009. 368 p.
20. Lucas R.W. The Creative Training Idea Book: Inspired Tips and Techniques for Engaging and Effective Learning American Management Association, 2003. 480 p.
21. Silberman M. 101 Ways to Make Training Active Pfeiffer, 2005. 336 p.
22. Jolle Robert. How to Run Seminars and Workshops: Presentation Skills for Consultants, Trainers, Teachers, and Salespeople Wiley, 2017. 352 p.

Інформаційні ресурси

1. Енерджайзери: вправи для тренінгу. URL: https://logikaschool.com/warm_up_games
2. Ігри для зняття втоми, напруги, агресії у дітей. URL: https://docs.google.com/document/d/1JD_Kru_x0IqI8SF7ELsrAN8TCBBotkCG/edit
3. Ігри та вправи для тренінгів (зі скарбнички неформальної освіти). URL: <https://www.gurt.org.ua/articles/43009/>
4. Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів. URL: http://nsj.gov.ua/files/1514283803Metod%20recom_trainings.pdf
5. Тренерська майстерність: практичний посібник для тренерів. URL: http://www.aau.org.ua/media/publications/1869/files/Manual-Training_2022_08_15_11_25_31_962338.pdf
6. Тренінговий посібник. Збірник тренінгів по підготовці персоналу належних ЦНАП. Київ : [б.в.], 2019.
URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/397/Treningovyjposibnyk.pdf>
7. Шеннон О'Коннелл, Абдул Салам Медені. Посібник для тренера: Як підготувати та



провести тренінг, що матиме вплив. URL:
<https://www.ndi.org/sites/default/files/Manual%20for%20trainers.pdf>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Обов'язковим є відвідування усіх лекційних та практичних занять. Пропуски можливі лише з поважної причини. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Накопичення відпрацювань неприпустиме! Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання завдань самостійної роботи згідно з Методичними рекомендаціями до самостійної роботи з дисципліни та консультації викладача.

Студент повинен якісно і своєчасно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі, в обговоренні питань під час лекційних та практичних занять, у всіх видах контролю (поточний, за розділами, підсумковий). Різні форми роботи на практичних заняттях (індивідуальна, в парах, в мікрогрупах, групах) над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, розвинути навички роботи в команді. Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково (оцінюється окремо).

В умовах дистанційного навчання під час лекційних та практичних занять з використанням платформ для проведення відеоконференцій (ZOOM або інші платформи) камери у всіх учасників освітнього процесу мають бути ввімкнені **обов'язково!** Під час відеоконференцій студенти ідентифікують себе своїм справжнім ім'ям та прізвищем.

Політика академічної доброчесності

Кожен студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, напр., UniCheck, Strikeplagiarism або інші. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: списування, копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора); вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях (фабрикація); свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень (фальсифікація).

Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.



Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

цифрова повнотекстова база даних англомовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>;

наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. *Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.* Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 30 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного



навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>